

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (SOCIOLOGY)
EXAMINATION: DECEMBER – 2023
THIRD SEMESTER

Subject: Sociology of Exclusion (SO22-304)

Date: 22/12/2023

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory.

- Q. 1) Answer in detail following questions. (Any One) (20)**
1. Explain gender based social exclusion in India with examples
 2. What are the major aspects of exclusion with reference to North-East regions in India?
- Q. 2) Answer of the following questions. (Any Three) (30)**
1. Explain the difference between social exclusion and marginalization.
 2. What are the major aspects of exclusion with reference to North-eastern regions in India?
 3. Explain in detail the process of social, economic and political inclusion in India.
 4. Explain the limitations and delimitations of the concept of social exclusion.
 5. Explain the correlation between inequality and social exclusion.
 6. Explain the nature of exclusion of the communities in pre-colonial times
- Q. 3) Write Short notes. (Any Two) (10)**
- a) Disability and exclusion
 - b) De-nomadic tribes and exclusion
 - c) Poverty
 - d) Social inequality

मराठी रूपांतर

सूचना : सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

- प्र. १) खालील प्रश्नांची तपशीलवार उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) (२०)**
१. भारतातील लिंगभावाधारित सामाजिक वर्जिततेचे उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
 २. भारतातील पूर्वांचल/ ईशान्य-भारतातील प्रादेशिक संदर्भात वर्जिततेचे (वगळणे) प्रमुख पैलू सांगा.
- प्र. २) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (३०)**
१. सामाजिक वर्जितता आणि सीमांतिकरण यांतील भेद स्पष्ट करा.
 २. भारतातील ईशान्य-भारतातील प्रादेशिक संदर्भात वर्जिततेचे (वगळणे) प्रमुख पैलू सांगा.
 ३. भारतातील सामाजिक, आर्थिक आणि राजकीय समावेशनाची प्रक्रिया सविस्तर विशद करा.
 ४. सामाजिक वर्जितता या संकल्पनेच्या मर्यादा आणि परिमर्यादा स्पष्ट करा.
 ५. विषमता/ असमानता आणि सामाजिक वर्जितता यांतील सहसंबंध स्पष्ट करा.
 ६. वसाहतीपूर्व काळातील समुदायांच्या वर्जिततेचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- प्र. ३) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)**
- अ) दिव्यांगता आणि वर्जितता
 - ब) विमुक्त-भटक्या जमाती आणि वर्जितता
 - क) दारिद्र्य अथवा गरिबी
 - ड) सामाजिक विषमता